

Mindre antal omhändertagna djur betalar transpondersystemet?

Jag upplevde att djuren fungerar fantastiskt bra och trivs i stallen med den ”nya” generationen transponder-system. Skillnaden sett utifrån, jämfört med tidigare existerande system, är att grupperna blivit så mycket större i detta system. Tack vare större grupper undviks att dominerande djur kan hålla reda på lågrankade kolleger. Därmed har djurmiljön blivit fördömlig.

kommentar

Eftersom det är en dator som sköter om att respektive individ får sin bestämda foderranson under dygnet, så måste datorn ha uppgift om vilka djur det handlar om. Liksom den lämnar larmrapport om eventuella djur som inte ätit. Dessutom kan datorn sköta andra uppgifter, som t ex fränkilning av inrapporterade djurnummer. Så vitt jag förstår är detta med uppgiftsändringar i datorn inget fysiskt ansträngande jobb. Bara en åtgärd som måste utföras som en framförhållning för efterföljande jobb med just de suggorna. Eftersom djuren blir individuellt utfodrade i systemet bör det vara oförändrad tillsyn oavsett system för att kontrollera hull och hälsotillstånd. Däremot behövs inte det manuella jobbet i transpondersystemet att tilldela magra suggor extra foder som i ett bålssystem. Detta jobb, i ett bålssystem, måste ske under kort tid för att slippa stänga inne alla djur. Jobbet kan då bli både fysiskt ansträngande och stressigt.

Stallet är ljus och som ses har djuren gott om plats. Vid takfoten ses luftintagen.

För att kunna jobba med djuren gäller det att aktivera sig i djurens takt. Annars uppstår stressituationer för både djuren och personalen.

Färre omhändertagna djur

Så väl som transpondersystemet fungerade vid Furulunds Jordbruk kan det rekommenderas till andra sinsugghållare. Många befintliga anläggningar är äldre och gemensamt för alla är behövliga rationaliseringar. Rationaliseringar för olika kostnadsbesparingar. Den första kostnadsbesparingen, som även är en välfärdsåtgärd, är den individuella utfodringen som kan ge lika hull på alla djuren utan extra arbete. Med djur i lika hull finns förutsättningar för en jämn produktion. Men detta med lika hull kan kanske även ha betydelse för minskad frekvens av aggressiva djur emellan då de alla känner sig nöjda och harmoniska. Vi vet inte om ett hungrigt och magert djur utsänder särskilda signaler som retar ett välmående djur!

En annan kostnadsbesparing är om omloppningsfrekvensen minskar (mindre improduktiv tid), samt omhändertagandet av djur som blivit starkt mobbade och kanske skadats, som t ex i de s k Vidarssonboxarna. Djur som tas därifrån måste antingen till särskilda boxar för behandling, eller (i framtid) avlivas om de inte redan dött. Detta kan medföra stora kostnader. Hela denna procedur kostar och måste göras ovanpå alla andra sysslor. Denna extra tillsyn och nödvändiga åtgärder kostar i dagsläget alldeles för mycket. Även etiskt.

Rekryteringen måste rättas efter antalet utgångna djur. Högre rekrytering ökar också kostnaden.

Grovfodertilldelning

I de flesta av dagens system för sinsuggor är det mycket svårt, för att inte säga omöjligt, att tilldela sinsuggor grovfoder. I gamla tider var detta en självklarhet. En ständigt mätt sugga är lugn och stör ingen. Det är oftast hunger som gör att djuren har en kort stubin om andra suggor blir för närgångna med oro som följd. Visserligen får djuren halm att gå och stå i och kan då även

äta denna. Det fungerar ofta bra när halmen är nyinlagd och hygienisk. Men efter någon dag har djuren förorenat i den....

Så som jag upplevde transponderstallet på Olsgård kan det i någon avdelning sättas in en mellanvägg. Då blir det ett utrymme där det kan gå att utfodra suggorna med något slags grovfoder. Vad detta grovfoder ska bestå av kan bli unikt för respektive gård. Varje gård med eget jordbruk kan odla vall. I Skåne med omnejd finns t ex betmassa och drank. På andra platser i närheten av något bryggeri finns andra biprodukter liksom från bagerier.

I samband härmed kan fodergivan som djuren tilldelas via transponderutfodringen minskas. Kan djuren få en större magsäck kan de kanske äta mer under digivningsperioden och därmed mjölka mer. Då finns hopp att kullvikten ökar och eventuella avvänjningsbekymmer med diarréer blir än färre. Grisar som inte haft problem eller mindre med problem producerar bättre. En ekonomisk fördel.

Så som jag hittills resonerat är det endast positiva saker om djurens välfärd som framförts. Och deras välfärd är viktig för framtida intäkter. Givetvis kostar det att ordna detta. Men det kostar också (mer) med nuvarande system där djuren inte mår helt väl. Byggekostnaden är en kostnad där huset är en viktig del för bättre effektivitet. En annan del är skörd av vall, lagring och hantering av grovfodret för utfodring. Kanske någon maskin för denna hantering behöver införskaffas, som kostar. Men framför allt är det djurens välbefinnande som ska generera framtida inkomster.

Men detta kan kanske införas i kommande anläggningar?

Det är också bättre, kanske billigare, att förekomma lagförslag än förekommas.

När sedan detta positiva ut till konsumenterna att svenska grisproducenter mår om djuren ytterligare (och frivilligt), kan det ha en positiv effekt på grisköttmarknaden att konsumenterna väljer svenskt!

Nils Andersson

I någon avdelning ses de djur som dragits sig undan för att slippa aggressioner från dominerande suggor. Där har de gott om plats.

Veterinärt nätverk vill värna om de svenska mervärdena

En rad svenska veterinärer har gjort ett upprop för att bilda ett nätverk som stöd för den svenska animalieproduktionen och dess mervärden. Veterinärerna vill ge konsumenterna och handlare fakta kring de svenska mervärdena djurvälstånd, djurhälsa och säkra livsmedel. De vill att även morgondagens konsumenter ska ha möjlighet att välja livsmedel som kommer från djur som är födda och uppvuxna under goda uppfödningsskäl.

uppprop

Veterinärerna vill hjälpa beslutsfattare och opinionsbildare att få tillgång till kunskap och objektiv information inom områdena djurvälstånd, djurhälsa och livsmedelssäkerhet. Uttalanden kommer att grunda sig på vetenskap och beprövad erfarenhet.

De mervärden veterinärerna särskilt vill framhålla är:

- * Den goda salmonellasituationen.
- * Det gynnsamma BSE-läget.

- * Den restriktiva användningen av antibiotika.
- * Den låga förekomsten av antibiotikaresistenta bakterier.
- * Den svenska djurskyddslagstiftningen.

Veterinärmötet hålls 11 – 12 november i Uppsala

Årets veterinärmöte hålls 11 – 12 november i Undervisningshuset, SLU. Bl a diskuteras salmonellafrågor, såsom resistensproblematiken inom EU, svensk salmonellapolicy och Lars Plym-Forsell, Livsmedelsverket, talar om vad de svenska salmonellagransantierna betyder för folkhälsan.

Det blir även ett avsnitt om PMWS. Källa: Sveriges Veterinärförbund. /LG

Danska Djurens Vänner rekommenderar griskött

Dyrenes Beskyttelse, danska motsvarigheten till Djurens Vänner, har tagit fram en dekalk som ska fästas på paket med kött från grisar som haft bättre djuromsorg än vad som lagen kräver. Stämpeln ”Anbefalet av Dyrenes Beskyttelse” kommer att finnas på kött från 100 000 grisar. Källa: Dyrenes Beskyttelse. /LG

VARFÖR TORVSTRÖ?

Torv är **DRYGT** - 2 delar torv suger 1 del vatten

Torv **ABSORBERAR** ammoniak och ammonium - friskare luft

Torv är **BEPRÖVAT** - i Sverige användes 1900 - 1960 160 milj m³

Torv är **SVENSKT** - 40 mossar från Ljungby till Haparanda

FÖRPACKAD eller **LÖSTORV**

Råsjö Torv

Frågor? Beställning? Information!

Bjälkgatan 1 • 824 43 HUDIKSVALL • Fax 0650-54 74 57

Ring Leif tel 070-643 74 15 eller 0650-54 74 00

- DRYGT
- ABSORBERAR
- BEPRÖVAT
- SVENSKT

Med vårt dimningssystem är möjligheterna många. Du kan använda det till:

- Dammbindning – reducerar sjukdomar som; kronisk bronkit och andra astmaliknande symptom.
- Blötläggning med minimal vattenförbrukning vilken minskar rengöringstiden väsentligt.
- Tvättning, utan långa slangar och tunga aggregat.
- Nedkylning av stalltemperaturen.
- Desinficering, utan att Du behöver vistas i hallen, m m.

Du når oss här:
ErgoMiljö i Kristianstad AB
Bockebäcksvägen 23
291 73 Önnestad
Tel/fax försäljning: 044-851 20, 070-694 37 97
Tel kontor/lager: 044-700 02
www.ergomiljo.se

Mervärdena måste göras mer kända

Det är viktigt för producenterna att konsumenterna får veta hur den svenska produktionen går till. Annars kan inte konsumenterna göra medvetna val i livsmedelsbutikerna. Det saknas kunskap hos konsumenterna om de svenska mervärdena.

kommentar

Detta framkom redan på tidigt 1990-tal då jag tjänstgjorde på Grisens dag på Skansen. Det kom många frågor om produktionen, från äldre konsumenter. Dessa visste ingenting. Deras barn och barnbarn har ju kommit ännu längre ifrån den praktiska produktionen. Dessa erfarenheter har jag talat om för beslutsfattare, bl a LRF – utan resultat.

Det är t ex mycket bra att salmonellasituationen och svensk policy för bekämpning av salmonella görs känd för en bred allmänhet. I dagens media står ofta endast att si och så många djur avlivats och destruerats på grund av salmonella. Inget om att djuren då aldrig kommer att säljas i någon butik och att valet av svenskt kött skyddar konsumenterna att insjuka i salmonella.

Vid salmonellautbrottet i bl a Östergötland 2003 kunde LRF inte meddela detta till konsumenterna på grund av det kunde bli ”självsmål”! Vem tänkte de då på?

Nils Andersson

Två till tre BSE-kor väntas varje år i Danmark

BSE fortsätter att drabba nötkreatur i Danmark, den prognosen gör Danmarks Fødevare- og Veterinærforskning (DFVF), Två till tre fall per år väntas fram till 2010. Källa: LandbrugsAvisen. /LG